

Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Urzędzie Miasta i Gminy w Osieku

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Urząd Miasta i Gminy Osiek ul. Rynek 1 28-221 Osiek, tel. (+48 15) 867 12 03 fax. +48 (15) 867 12 32 NIP: 866-10-18-018, REGON: 000534813, e-mail: umig.osiek@pro.onet.pl. Burmistrzem Miasta i Gminy Osiek jest Pan Rafał Łysiak.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie: Anna Korcipa – inspektor wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych (kierująca zespołem kontrolerów) oraz Sławomir Ciaś – starszy inspektor wojewódzki w Wieloosobowym Stanowisku ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnych, imiennych upoważnień do kontroli numer odpowiednio 495/2017, 496/2017 z dnia 7 czerwca 2017 r.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę w siedzibie jednostki przeprowadzono w dniu 9 czerwca 2017 roku. Czynności kontrolne zakończono w dniu 20 czerwca 2017 r., po przekazaniu przez jednostkę kontrolowaną uzupełniającej dokumentacji dot. kontroli. Dokonano wpisu do *Książki kontroli Urzędu Miasta i Gminy* pod pozycją nr 5/2017.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli była realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz.1390) tj.:

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2016 roku do dnia kontroli.

Wojewódzki Urząd
Kielce

ML

R. Łysiak

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków

Ad 1 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Miasto i Gmina Osiek dysponuje Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, przyjętym przez Radę Miejską Uchwałą Nr V/35/11 z 23 marca 2011 roku [zał. nr 1].

Wykonanie Programu powierzono, zgodnie z §5 Uchwały Burmistrzowi Miasta i Gminy Osiek. Liczący 2 strony dokument zawiera jedynie wykaz ogólnie przyjętych celów, oczekiwanych rezultatów i działań. Program nie posiada ram czasowych obowiązywania. Co prawda nazwa aktu czyni zadość wymogowi wskazanemu w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jednakże należy stwierdzić, że Program pod kątem merytorycznym wymogów dla dokumentów tej rangi nie spełnia. W dokumencie brak jest definicji zjawiska przemocy, diagnozy zjawiska przemocy występującego na terenie Gminy, analizy SWOT, realizatorów, partnerów, grup docelowych, źródeł finansowania, sposobów monitorowania wdrażania działań, sprawozdawczości.

W dokumencie wskazano trzy cele Programu, przy czym należy uznać, że poza wymienionym redukowaniem skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Osiek, pozostałe cele tj. działania interwencyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz pomoc ofiarom przemocy w rodzinie należy zakwalifikować jako zadania, nie cele.

Wśród przewidzianych do realizacji w ramach Programu przedsięwzięć wskazano m. in.:

- *Opracowanie diagnozy przemocy w rodzinie,*
- *Upowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;*
- *Podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą;*
- *Prowadzenie szkoleń dla służb biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;*
- *Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy poprzez propagowanie metod i sposobów powstrzymywania przemocy, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego eliminujące zachowania agresywne, dystrybucję ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków;*
- *Realizację programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych, uwrażliwiających dzieci i młodzież na problem przemocy w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją;*
- *Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej przy OPS Osiek;*
- *Rozwój form spędzania czasu wolnego sprzyjającego wzmocnieniu więzi rodzinnych, prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych.*

W Programie wymieniono również działania związane z realizacją procedury Niebieskie Karty.

Biorąc pod uwagę konstrukcję Programu, a przede wszystkim brak jego podstawowych elementów, należy uznać, że dokument ten w niewielkim stopniu koreluje z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Łojka

M

Osiek

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, analiza SWOT powinny stanowić punkt wyjścia dla wskazania celów, zadań, działań Programu, odpowiadających zidentyfikowanym problemom i potrzebom mieszkańców Gminy.

Do dnia kontroli zakres realizacji poszczególnych działań przyjętych w Gminnym Programie nie był weryfikowany, w związku z czym nie jest możliwe dokonanie oceny czy był on realizowany.

Osobą odpowiedzialną za wdrożenie Programu jest Burmistrz Miasta i Gminy - Pan Rafał Łysiak.

Ad 2 Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie

Jak wynika z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I - XII 2016 oraz przygotowanej na potrzeby kontroli *Tabeli*, Gmina w okresie objętym oceną nie prowadziła działań edukacyjnych ukierunkowanych na podnoszenie świadomości rodzicielskiej rodziców wobec dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W treści przesłanej w dniu 20 czerwca 2017 roku korespondencji kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej widnieją informacje na temat realizowanych wobec dzieci i młodzieży zajęć profilaktycznych, wyrównawczych, kompensacyjnych, a także ukierunkowanych na rozwój pasji i zainteresowań małoletnich. Należy jednakże podkreślić, że realizowane przedsięwzięcia skierowane były wyłącznie do dzieci, w związku z czym zespół kontrolerów stwierdził, że działania polegające na wzmacnianiu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 przedmiotowej ustawy, nie były realizowane.

Za brak realizacji tego typu działań w okresie objętym kontrolą odpowiada kierownik jednostki kontrolowanej – Burmistrz Miasta i Gminy Pan Rafał Łysiak.

Ad 3 Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia

W okresie objętym oceną Gmina Osiek nie zapewniała miejsc w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie z uwagi na brak wystąpienia okoliczności, w których konieczne byłoby umieszczenie mieszkańców Gminy w tego typu placówkach.

Ustalono również, że w okresie poddanym kontroli na terenie Gminy nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a skutkujących odbieraniem dzieci z rodzin w związku z przemocą domową.

Ad 4 Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego

W kontrolowanym okresie zagadnienie utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Osiek regulowała Uchwała nr V/36/11 Rady Miejskiej w Osieku z dnia 23 marca 2011 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania [zał. nr 2].

Wojciech

m.

Łysiak

Treść uchwały zawiera wszelkie niezbędne regulacje służące powołaniu i organizacji pracy zespołu interdyscyplinarnego. W uchwale zawarto regulacje dotyczące:

- 1) Trybu i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) Szczegółowych warunków funkcjonowania Zespołu.

Uchwała została przyjęta na podstawie adekwatnych przepisów prawa i nie budzi zastrzeżeń Zespołu Kontrolującego. Jednakże należy zwrócić uwagę, że uchwała w §3 ust.4 ustanawia *quorum* uczestnictwa w posiedzeniu zespołu na poziomie połowy liczby członków. Takie uregulowanie wykracza poza delegację ustawową i może potencjalnie utrudniać prowadzenie prac Zespołu poprzez akceptowanie – oprócz uzasadnionych wyjątków – nieobecności członków Zespołu, którzy wykonują przecież swoje czynności w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych (art. 9a ust. 13 ustawy).

Przed wydaniem Zarządzenia powołującego Zespół Interdyscyplinarny, Burmistrz Miasta i Gminy Osiek zawarł porozumienia o współpracy z poszczególnymi instytucjami, które delegowały swoich przedstawicieli do pracy w Zespole [zał. nr 3]. Takie działania należy uznać za prawidłowe w świetle normy wyrażonej w art. 9 ust. 8 ustawy.

Mając na względzie powyższe, Zespół Kontrolujący poddał badaniu zarządzenie Burmistrza Miasta i Gminy Osiek nr 50/2011 z dnia 21 czerwca 2011 roku, które obowiązywało w okresie poddanym kontroli [zał. nr 4].

W skład Zespołu powołano przedstawicieli poszczególnych instytucji wskazanych w Uchwale nr V/36/11 Rady Miejskiej w Osieku. Zarządzenie zostało wydane na podstawie adekwatnych przepisów prawa i nie budzi zastrzeżeń zespołu kontrolującego. Zarządzenie to obowiązywało od dnia wydania do dnia przeprowadzenia kontroli. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego powołano następujące osoby:

- 1) Pani Małgorzata Skwarzec – OPS w Osieku;
- 2) Pani Mariola Dzieciuch – OPS w Osieku;
- 3) Pani Grażyna Bień – OPS w Osieku;
- 4) Pani Beata Kicińska – Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osieku;
- 5) Pani Joanna Jasińska – Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Osieku;
- 6) Pani Agata Cebula – Miejsko – Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Osieku;
- 7) Pani Krzysztof Kwiatkowski – Posterunek Policji w Osieku;
- 8) Pani Lucyna Leśniak – Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Długołęka i Okolicy” w Długołęce;
- 9) Pani Agnieszka Warchałowska – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Staszowie;
- 10) Pani Ewa Wielgus – Prokuratura Rejonowa w Staszowie;

W toku kontroli ustalono, iż w dn. 09.08.2011 roku dziewięciu z dziesięciu członków Zespołu Interdyscyplinarnego złożyło wymagane oświadczenia o treści zgodnej z art. 9c ust. 3 przedmiotowej ustawy. W dokumentacji przekazanej Zespołowi Kontrolującemu brak jest oświadczenia Pani Ewy Wielgus reprezentującej Prokuraturę Rejonową w Staszowie [zał. nr 5]. Biorąc pod uwagę fakt, że ustawodawca nakazał złożenie oświadczenia przed przystąpieniem do wykonywania określonych

Korzybia

M

A-Synda

czynności, należy stwierdzić, że sam brak oświadczenia nie stanowi naruszenia przepisów ustawy, o ile członek Zespołu nie rozpoczął wykonywania swoich czynności.

Na pierwszym posiedzeniu w dn. 09.08.2011 roku Zespół Interdyscyplinarny wybrał na przewodniczącego Pana Krzysztofa Kwiatkowskiego. Należy zauważyć, że w posiedzeniu Zespołu wzięło udział dziewięciu członków (za wyjątkiem Pani Ewy Wielgus) oraz Burmistrz Miasta i Gminy Osiek. W trakcie posiedzenia nie podejmowano czynności wynikających z art. 9b ust. 2 i 3 ustawy wymagających złożenia oświadczenia o ochronie danych osobowych [zał.nr 6].

Następnie w dn. 13.10.2011 r. Pan Krzysztof Kwiatkowski złożył rezygnację z funkcji przewodniczącego, pozostając dalej członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego [zał. nr 7]. Na posiedzeniu w dn. 24.10.2011 roku Zespół Interdyscyplinarny wybrał na Przewodniczącego Panią Małgorzatę Skwarzec będącą członkiem Zespołu z ramienia Ośrodka Pomocy Społecznej. W posiedzeniu Zespołu wzięło udział 9 członków (za wyjątkiem Pani Lucyny Leśniak), w tym Pani Ewa Wielgus. W trakcie posiedzenia nie podejmowano czynności wynikających z art. 9b ust. 2 i 3 ustawy wymagających złożenia oświadczenia o ochronie danych osobowych [zał. nr 8].

Pani Małgorzata Skwarzec złożyła w roku 2015 r. wniosek o wyłączenie z prac Zespołu Interdyscyplinarnego, który został zaakceptowany przez Burmistrza Miasta i Gminy Osiek w dn. 08.04.2015 roku [zał. nr 9]. Należy zauważyć, że akceptacja Burmistrza została wyrażona wyłącznie poprzez złożenie podpisu oraz zwrotu „zgoda” na wniosku Pani Małgorzaty Skwarzec, podczas gdy uchwała Rady Miejskiej nr V/36/11 stanowi w §2, że „Burmistrz Miasta i Gminy Osiek odwołuje członka Zespołu (...) w trybie właściwym dla jego powołania”. Skoro więc powołanie członka Zespołu następuje w formie zarządzenia, to również jego odwołanie powinno nastąpić w tej samej formie. **Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Osiek Pan Rafał Łysiak.**

Następnie w dn. 27.04.2015 roku Zespół Interdyscyplinarny wybrał na przewodniczącego Zespołu Panią Magdalенę Wilk. W posiedzeniu Zespołu udział wzięło 6 członków. W trakcie posiedzenia podejmowano czynności wynikające z art. 9b ust. 2 i 3 ustawy wymagające złożenia oświadczenia o ochronie danych osobowych. Wszyscy uczestnicy spotkania, w tym Pani Magdalena Wilk złożyli odpowiednie oświadczenia [zał. nr 10].

Należy w tym miejscu stwierdzić, że Pani Magdalena Wilk nie była dotychczas członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego oraz nie została w jego skład w ogóle powołana przez Burmistrza Miasta i Gminy Osiek. Faktem jest, że z dniem 1 kwietnia 2015 roku Pani Magdalena Wilk zastąpiła na stanowisku kierownika OPS Panią Małgorzatę Skwarzec, jednak to nie mogło samoistnie wywołać skutków prawnych dla składu Zespołu Interdyscyplinarnego. Konieczne w tym względzie jest wydanie odpowiedniego Zarządzenia przez Burmistrza Miasta i Gminy Osiek. Skoro Pani Magdalena Wilk nie została powołana w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, to *de iure* nie mogła kandydować na stanowisko przewodniczącego zespołu. Jednakże w praktyce mamy do czynienia z czynnościami polegającymi na wyborze Pani Magdaleny Wilk na stanowisko Przewodniczącego ZI i poinformowanie o tym fakcie w dn. 27.04.2015 roku Burmistrza Miasta i Gminy Osiek [zał. nr 11]. Burmistrz Miasta i Gminy Osiek Pan Rafał Łysiak nie wydał jednak żadnego zarządzenia w tym zakresie. Na tę okoliczność pisemne wyjaśnienia przekazała w dn. 20.06.2017 r. Pani Magdalena Wilk, która wyjaśniła co następuje: „*Odnośnie wyboru i powołania przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego – Magdaleny Wilk nastąpiło przeoczenie w postaci braku Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Osiek, w sprawie powołania Magdaleny Wilk w skład zespołu interdyscyplinarnego. Po rezygnacji poprzedniej Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Pani Małgorzaty Skwarzec z funkcji przewodniczącej zespołu oraz z członka zespołu interdyscyplinarnego, p.o. Kierownik Magdalena Wilk (która została pełniącym obowiązki*

Worypał
Q.H.
MK

Łysiak 5

Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku od dnia 1 kwietnia 2015 r. z „automatu” weszła w skład zespołu, i zespół wybrał ją na przewodniczącą zespołu a Panią Grażynę Bień na zastępcę. Oświadczam, iż od dnia powołania mnie na przewodniczącą zespołu wykonywałam formalnie wszystkie czynności jakie należą do przewodniczącego zespołu. Wybór przewodniczącej zespołu oraz skład zespołu był za pełną zgodą wiedzą i aprobatą Burmistrza Miasta i Gminy Osiek Pana Rafała Łysiaka. Pełniłam funkcję przewodniczącej zespołu oraz rzetelnie i z pełną starannością oraz pełnym osobistym zaangażowaniem wykonywałam obowiązki przewodniczącej zespołu, na którą zgodnie wybrał mnie zespół interdyscyplinarny a Burmistrz Miasta i Gminy zostało tym fakcie poinformowany i wyraził ustnie zgodę na moje członkostwo w zespole oraz na mój wybór jako przewodniczącą zespołu interdyscyplinarnego w Osieku”[zał. nr 12].

Biorąc pod uwagę powyższe Zespół Kontrolujący stwierdza, że Pani Magdalena Wilk nie została prawidłowo powołana w skład Zespołu Interdyscyplinarnego i nie powinna zostać wybrana na jego przewodniczącą. Jednak wykonywała ona w badanym okresie czynności przewodniczącego wynikające z ustawy. Stan ten nie uległ zmianie do dnia kontroli.

Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Osiek Pan Rafał Łysiak.

Następnie Zespół Kontrolujący poddał badaniu tryb działania i sposób funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego w okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia przeprowadzenia kontroli.

Zespół Interdyscyplinarny w okresie od 1 stycznia 2016 do dnia kontroli spotkał się na posiedzeniach 6 – krotnie w następujących terminach:

- 1) W dn. 29.01.2016 roku – omówiono sprawy rodzin objętych procedurą NK, podsumowano działania w roku 2015;
- 2) W dn. 29.04.2016 roku – omówiono sytuację rodzin objętych procedurą NK, monitoring rodzin przez pracowników socjalnych i dzielnicowego.
- 3) W dn. 29.07.2016 roku – omówiono sytuację rodzin objętych procedurą NK oraz procedury zakończone;
- 4) W dn. 28.10.2016 roku – omówiono sytuację rodzin objętych procedurą NK oraz procedury zakończone;
- 5) W dn. 31.01.2017 roku – omówiono sytuację rodzin objętych procedurą NK, ustalono działania członków grup roboczych oraz kwestie monitoringu;
- 6) W dn. 28.04.2017 roku - omówiono sytuację rodzin objętych procedurą NK, ustalono działania członków grup roboczych oraz kwestie monitoringu.

Na podstawie powyższych danych Zespół Kontrolujący ustalił, że Zespół Interdyscyplinarny odbywa posiedzenia co najmniej raz na 3 miesiące, co czyni zadość wymogowi ustawowemu.

Zespół Kontrolujący ustalił ponadto, że uczestnictwo poszczególnych członków Zespołu Interdyscyplinarnego w jego posiedzeniach nie jest systematyczne. W tabeli poniżej zaprezentowano frekwencję na poszczególnych posiedzeniach ZI w okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia kontroli. Poniższe dane ustalono na podstawie wybranych list obecności oraz protokołów z posiedzeń ZI, w których zawarto informację o obecności poszczególnych członków [zał. nr 13].

Tabela nr 1 – Zestawienie obecności członków na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego

Wojciech

M

Osiek

Dane członka	Terminy posiedzeń i obecność członków Zespołu Interdyscyplinarnego					
	29.01.2016	29.04.2016	29.07.2016	28.10.2016	31.01.2017	28.04.2017
Magdalena Wilk	X	X	X	nieobecna	X	X
Grażyna Bień	X	X	X	X	X	X
Joanna Jasińska	nieobecna	nieobecna	nieobecna	nieobecna	nieobecna	nieobecna
Agata Cebula	Brak możliwości ustalenia – brak podpisu zaś wpisana na listę obecności i do protokołu	X	X	Brak możliwości ustalenia – brak w treści protokołu zaś wpisana na listę obecności oraz podpisana pod protokołem.	X	X
Agnieszka Warchałowska	Brak możliwości ustalenia – brak na liście obecności oraz w treści protokołu zaś pod protokołem niezidentyfikowany podpis.	Brak możliwości ustalenia – brak w treści protokołu zaś wpisana na listę obecności i pod protokołem niezidentyfikowany podpis	Brak możliwości ustalenia – brak na liście obecności oraz w treści protokołu zaś pod protokołem niezidentyfikowany podpis	X	nieobecna	X
Ewa Wielgus	nieobecna	nieobecna	nieobecna	nieobecna	nieobecna	nieobecna
Krzysztof Kwiatkowski	X	X	X	X	X	X
Beata Kicińska	X	X	X	nieobecna	X	X
Mariola Dzieciuch	X	X	X	X	X	nieobecna
Lucyna Leśniak	X	X	X	X	X	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez jednostkę kontrolowaną.

W oparciu o powyższe dane należy zauważyć, że w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w badanym okresie udziału w ogóle nie brała Pani Joanna Jasińska oraz Pani Ewa Wielgus. W tym względzie brak jest również dokumentów potwierdzających działania Przewodniczącego ZI mające na celu zapewnienia obecności tych osób na posiedzeniach ZI albo dokonania zmian w składzie ZI skutkujących powołaniem nowych członków. Ponadto w przypadku Pani Agaty Cebuli oraz Pani Agnieszki Warchałowskiej brak jest możliwości ustalenia ich obecności na posiedzeniach ZI z uwagi na rozbieżności pomiędzy listami obecności, treścią poszczególnych protokołów oraz złożonymi podpisami. W związku z tym Zespół Kontrolujący stwierdza, że dokumentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego za rok 2016 była prowadzona w sposób nieprawidłowy. W roku 2017 stan ten uległ poprawie.

Lucyna Leśniak

Agata Cebula

Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialny jest wykonująca obowiązki Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Pani Magdalena Wilk.

Jak wynika ze sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2016 w okresie sprawozdawczym, w Gminie Osiek procedurą Niebieskie Karty objętych było 17 rodzin, z czego w 12-tu procedura została zainicjowana w roku sprawozdawczym. Na dzień 31 grudnia 2016 roku na podstawie przesłanek wynikających z §18.1 ppkt 1 tzn. z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, powzięcie uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy procedurę zakończono w 4 rodzinach. Z kolei w ośmiu przypadkach zespół podjął decyzję o zakończeniu procedury z uwagi na brak zasadności dalszego jej prowadzenia. Z powyższej statystyki wynika, że w roku 2016 nie zakończono procedury w 5 rodzinach i z oczywistych powodów winny być one kontynuowane w roku 2017.

Z opracowanej na potrzeby kontroli *Tabeli* wynika, że w roku 2017 do dnia kontroli procedurą objęto 18 rodzin, z czego 17 stanowiły rodziny z procedurą wszczętą przed 2017 rokiem, a więc prowadzone w roku 2016. Powyższe dane są niespójne ze statystyką przekazaną przez OPS za rok 2016 [zał. nr 14].

Za błędy sprawozdawcze w powyższym zakresie odpowiada Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej – Pani Magdalena Wilk.

Na potrzeby dokonania oceny sposobu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” Zespół Kontrolujący wybrał 5 procedur o następujących sygnaturach:

- 1) NK4/2016 wszczęta na podstawie NK A syg. SKK-1000/16 z 9.06.2016, kontynuowana w oparciu o NK A syg. SKK-1833/16 z 17.10.2016 (zakończona);
- 2) NK15/2016 wszczęta na podstawie NK A syg. 1692/15 z 28.08.2015, kontynuowana w oparciu NK A syg. SKK-335/16 z 24.02.2016, NK A syg. SKK-1484/16 z 20.08.2016, NK A syg. SKK-354/17 z 13.03.2017 (w toku);
- 3) NK13/2017 wszczęta na podstawie NK A syg. SKK764/17 z 23.05.2017 (w toku);
- 4) NK3/2017 wszczęta na podstawie NK A syg. SKK-49/17 z 7.01.2017 (zakończona);
- 5) NK6/2017 wszczęta na podstawie NK A syg. SKK-544/17 z 15.09.2017 (zakończona);

W oparciu o przebieg w/w procedur zespół kontrolujący ustalił co następuje:

- Do prowadzenia spraw w indywidualnych przypadkach, związanych z występowaniem przemocy w rodzinie powoływano grupy robocze;
- Członkowie grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowali działania polegające na:
 - informowaniu osób doznających przemocy nt. obowiązujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przepisów prawa, możliwości skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, pracy socjalnej;
 - składaniu wizyt monitorujących sytuację rodzin objętych procedurą – za monitoring odpowiadali pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze Policji;

Konwizja

W

2-Sygn

- informowaniu osób doznających przemocy o możliwości przeprowadzenia badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;

Nieprawidłowości w zakresie prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”

- W sprawie syg. NK 15/16, formularz NK A syg. 1692/15 na ostatniej stronie nie zawiera podpisu Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (PZI) i daty otrzymania NK A, w związku z czym nie jest możliwe zweryfikowanie czy NK A została przekazana Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie wskazanym w §7.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta i czy Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego zapoznała się z treścią NK A. Co prawda na pierwszej stronie NK A widnieje pieczęć wpływu do GOPS jednakże, należy zauważyć, iż data wpływu do GOPS nie jest jednoznaczna z pokwitowaniem odbioru przez PZI. W sprawie syg. NK15/2016 na ostatniej stronie NK A syg. SKK-335/16 stwierdzono brak daty otrzymania formularza przez PZI – podobnie w NK A syg. SKK-49/17 (procedura syg. NK3/2017);
- W przeanalizowanych sprawach Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego podejmowała decyzję w przedmiocie składu grup roboczych. W udostępnionej przez Kierownika GOPS dokumentacji Zespołu brak jest dokumentu potwierdzającego wydanie dla Przewodniczącej Zespołu upoważnienie do tworzenia grup roboczych w imieniu Zespołu. Posiadanie w/w upoważnienia jest konieczne ze względu na zapis w art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który uprawnia do tworzenia grup roboczych nadaje Zespołowi Interdyscyplinarnemu. Jednakże, biorąc pod uwagę ustawowo uregulowaną częstotliwość spotkań zespołu, racjonalizację jego pracy, jak również konieczność niezwłocznego podejmowania działań pomocowych w rodzinach dotkniętych przemocą, oczywistym wydaje się nadanie Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego uprawnień do podejmowania decyzji w przedmiocie tworzenia grupy roboczej i określania jej składu personalnego;
- Skład grup roboczych był rutynowy i ograniczał się do pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i funkcjonariusza Policji. Zarówno skład personalny, jak i działania pomocowe członków grupy roboczej nie były dostosowane do struktury rodziny – *w szczególności nie uwzględniały osób małoletnich* – i potrzeb poszczególnych osób, tym samym wykluczały interdyscyplinarność działań pomocowych;
- W dokumentacji rodzin brak jest formalnych dowodów na:
 - kierowanie wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w rodzinie z uwagi na podejrzenie przemocy w rodzinie, której mogą one doświadczać w sposób bezpośredni lub pośredni. Powyższe zaniechanie dotyczy spraw syg. NK 15/2016, NK 13/2017, NK 3/2017, NK 6/2017. W w/w sprawach żadna ze służb i instytucji nie kierowała wniosków do Sądu Rodzinnego, do grup roboczych nie włączano pracowników ochrony zdrowia (zasadne w przypadku dzieci nieobjętych edukacją szkolną i przedszkolną), jak również przedstawicieli oświaty, którzy w ramach obowiązków realizowanych na podstawie procedury powinni organizować na rzecz dzieci opiekę psychologiczno-pedagogiczną, zajęcia wyrównawcze, dodatkowe, monitorować zachowanie dziecka w grupie rówieśniczej itd.

kompleks O. K. M

O. S. S. 9

Jak wynika z informacji Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej przesłanych w dniu 20 czerwca 2017 roku, w roku 2016 nie kierowano wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację małoletnich osób w rodzinie z uwagi na podejrzenie wystąpienia przemocy w rodzinie;

- kierowanie do GKRPA wniosków w przedmiocie zdiagnozowania osób objętych procedurą pod kątem uzależnienia od alkoholu i dalszych działań w zakresie terapii tych osób (dotyczy w szczególności spraw sygn. NK 3/2017, NK 6/2017 – sprawców przemocy po interwencjach izolowano w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia;
- zaangażowanie w prace grup roboczych przedstawicieli kuratorskiej służby sądowej. W sprawach dotyczących osób w stosunku do których sąd orzekł dozór kuratorski brak jest dowodów na prowadzoną w tym zakresie współpracę z kuratorską służbą sądową;
- Opracowane na wewnątrz funkcjonującym formularzu *Plany pomocy* niezależnie od historii przemocy w danej rodzinie oraz innych problemów jej towarzyszących były jednolite i opierały się na prowadzeniu monitoringu i pracy socjalnej. Brak interdyscyplinarnej współpracy służb oraz wieloaspektowej diagnozy rodziny przy równoczesnych brakach w dokumentacji czynią działania zespołu fasadowymi. Plany pomocy sprowadzały się do prowadzenia monitoringu oraz organizowania posiedzeń z osobami objętymi procedurą celem wypełnienia formularzy NK C i NK D;
- W sprawie sygn. NK 15/2016 w dokumentacji brak jest informacji świadczących o powiadomieniu Prokuratury przez ZI lub jakkolwiek ze służb i instytucji pracujących z rodziną o ponownym stosowaniu przez sprawcę przemocy w okresie tzw. *próby*. Zawiadomienie to stanowi podstawę do zatrzymania sprawcy oraz niezwłocznego wykonania zasądzonej uprzednio kary pozbawienia wolności. Działania Zespołu ograniczyły się do organizacji kolejnego spotkania celem wypełnienia NK C i NK D, przy czym formularze w treści nie zawierały jakiegokolwiek informacji o dopuszczeniu się przez sprawcę kolejnego aktu przemocy, co dodatkowo uwydatnia fasadowość działań Zespołu;
- W sprawach sygn. NK 4/2016, NK 13/2017 spotkania grup roboczych z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie oraz osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie organizowano w tym samym dniu, w sąsiednich godzinach, co stanowi naruszenie standardu wynikającego z §17.2 oraz §4 przedmiotowego Rozporządzenia, a tym samym naraża osoby pokrzywdzone na eskalację zachowań przemocowych ze strony sprawców. Dodatkowo w sprawie sygn. NK 4/2016 czas przewidziany na organizację spotkania z osobą objętą procedurą wynosił zaledwie 20 minut. W ocenie Zespołu Kontrolującego jest to czas zdecydowanie za krótki nie tylko na przeprowadzenie rozmowy diagnostycznej ale przede wszystkim na to, aby osoba doznająca przemocy w rodzinie zechciała przedstawić – w obecności kilku obcych osób – swoje doświadczenia i potrzeby [zał. nr 15];
- W przanalizowanych przypadkach w dokumentacji brak jest notatek urzędowych z wizyt monitoringowych prowadzonych przez przedstawicieli Policji, w związku z czym nie można określić, czy wchodzący w skład grup roboczych funkcjonariusze Policji realizowali obowiązek, o którym mowa w §13 pkt 6 Rozporządzenia;
- W sprawach sygn. NK 15/2016, NK 13/2017 w **posiedzeniach grupy roboczej** organizowanych odpowiednio w dniach: 4.09.2015, 11.09.2015, 26.01.2016, 8.03.2016, 14.09.2016; 25.05.2017, 1.06.2017 **brała udział tylko jedna osoba** – przedstawiciel GOPS [zał. nr 16]. Taka sytuacja jest niedopuszczalna, zwłaszcza w sprawie sygn. NK 15/2016, gdzie złożony przebieg procedury

Łopka E. G.

M

Osied

z uwagi na fakt ponownego dopuszczenia się stosowania przemocy przez sprawcę z warunkową zawieszoną karą pozbawienia wolności wymaga współpracy Policji, Sądu i Prokuratury;

- W dokumentacji spraw brak jest informacji świadczących o informowaniu przez członków grupy roboczej osób pokrzywdzonych nt. możliwości uzyskania wsparcia, w tym pomocy prawnej w lokalnym Punkcie Darmowej Pomocy Prawnej, świetlicy socjoterapeutycznej, działających przy GOPS;
- Sprawy sygn. NK 3/2017, NK 6/2017 zostały zakończone na podstawie przyjętych przez grupę roboczą *oświadczeń osób objętych procedurą NK*, w których osoby objęte procedurą wnoszą o zamknięcie NK. Z punktu widzenia celu procedury Niebieskie Karty jest to niedopuszczalne, zwłaszcza w sytuacji, gdy poza osobą doznającą przemocy w rodzinie (często wnioskującą o zakończenie procedury ze strachu przed konsekwencjami ze strony sprawcy), w rodzinie przebywają małoletnie dzieci (w sprawie sygn. NK3/2017 dzieci w wieku 7 lat i 4 m-ce; w sprawie sygn. NK6/2017 dzieci w wieku 3 lata i 1 rok), nie objęte jakimikolwiek działaniami pomocowymi. Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie *„podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę Niebieskie Karty i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie”*;
- NK A sygn. 1692/15, NK A sygn. SKK-354/17 w sprawie NK 15/16; NK A sygn. SKK-764/17 nie zawierają pieczęci podmiotu wszczynającego procedurę;
- NK D i NK C w sprawie NK 4/2016 nie zawierają podpisu PZI – zawierają natomiast podpisy osób objętych procedurą;
- W sprawie sygn. 6/2016 w dokumentacji brak jest oświadczenia Pana Stanisława Żugaja (KP Połaniec), do złożenia którego obliguje art. 9c ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;

Za sposób realizacji procedury Niebieskie Karty, w tym stwierdzone zaniechania i nieprawidłowości odpowiada pełniącą funkcję Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – Pani Magdalena Wilk.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli

1. Rada Miejska w Osieku przyjęła program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na mocy Uchwały Nr V/35/11 z 23 marca 2011 roku. Nazwa Programu czyni zadość wymogowi wskazanemu w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy. Do dnia kontroli zakres realizacji poszczególnych działań przyjętych w Gminnym Programie nie był weryfikowany, w związku z czym nie jest możliwe dokonanie oceny jego realizacji. **Za powyższy stan faktyczny odpowiada Burmistrz Miasta i Gminy Osiek Pan Rafał Łysiak;**
2. Gmina w okresie objętym oceną nie prowadziła działań edukacyjnych ukierunkowanych na wzmocnienie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, co stanowi zaniechanie realizacji zadania wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. **Za powyższe zaniechanie odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Osiek Pan Rafał Łysiak;**

3. W okresie objętym oceną Gmina Osiek nie zapewniała miejsc w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie z uwagi na brak wystąpienia okoliczności, w których konieczne byłoby umieszczenie mieszkańców Gminy w tego typu placówkach;
4. W okresie poddanym kontroli na terenie Gminy nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, skutkujących odbieraniem dzieci z rodzin w związku z przemocą domową;
5. Odwołanie członka Zespołu Interdyscyplinarnego, Pani Małgorzaty Skawarzec, nastąpiło bez zachowania odpowiedniej procedury i formy wskazanej w uchwale Rady Miejskiej w Osieku nr V/36/11 tj. w formie zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Osiek. **Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Osiek Pan Rafał Łysiak;**
6. Pani Magdalena Wilk została włączona w skład Zespołu Interdyscyplinarnego bez zachowania procedury i formy wskazanych w uchwale Rady Miejskiej w Osieku nr V/36/11 tj. w formie zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Osiek. Stąd też jej powołanie na przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, przy ustnej akceptacji Burmistrza, należy uznać za nieprawidłowe. **Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Osiek Pan Rafał Łysiak;**
7. Dokumentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego za rok 2016 jest prowadzona w sposób nieprawidłowy. Występujące rozbieżności w zakresie obecności i nieobecności członków ZI na poszczególnych posiedzeniach Zespołu uniemożliwiają jednoznaczne ustalenie stanu faktycznego. Ponadto w badanym okresie udziału w posiedzeniach w ogóle nie brała Pani Joanna Jasińska oraz Pani Ewa Wielgus. W tym względzie brak jest również dokumentów potwierdzających działania Przewodniczącego ZI mające na celu zapewnienie obecności tych osób na posiedzeniach ZI albo dokonania zmian w składzie ZI skutkujących powołaniem nowych członków. **Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialna jest pełniąca obowiązki Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Pani Magdalena Wilk;**
8. Sposób prowadzenia procedury Niebieskie Karty przez Zespół Interdyscyplinarny w Osieku nie spełnia standardów określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" **Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialna jest pełniąca obowiązki Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Pani Magdalena Wilk.**

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **negatywnie**.

VII. Podstawa ustaleń kontroli

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o sprawdzoną dokumentację. Treść ustaleń i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Panią Magdaleną Wilk – Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku.

Konieczna Duda
MK

R. Łysiak

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Kielce, dn. 17.07. lipca 2017r.

Data podpisania protokołu

17.07.2017r.....

Ze strony kontrolującej:

.....
.....

.....
.....

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Osieku
.....
Magdalena Wilk

BURMISTRZ
Miasta i Gminy
.....
mgr Rafał Łysiak



11
11
11